

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Силабус навчальної дисципліни
«Соціальна відповідальність медичного бізнесу»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 45 годин, 1,5 кредити. Семестри: V - VI. 3 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я. Одеса, вул. Пастера, 2.
Викладач (-і)	завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська Олена Володимирівна доцент кафедри, к.е.н., доц. Кусик Наталія Львівна професор кафедри, д.е.н., доц. Борщ Вікторія Ігорівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Гузь Дар'я Олександрівна, відповідальна за організаційно-виховну роботу кафедри +308962228051 E-mail: daria.huz@onmedu.edu.ua Дергунова Ольга Ігорівна, лаборант кафедри +380932368307 E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти соціальної відповідальності медичного бізнесу з позиції сучасних стандартів соціальної

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

політики, соціальної звітності, медичної етики й прав людини в умовах інтеграції концепції сталого розвитку в практику функціонування медичного бізнесу.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), медична інформатика, медична деонтологія, основи педагогіки в вищій школі, філософія з циклом академічної доброчесності, соціальна медицина, громадське здоров'я, соціологія та медична соціологія, правовий статус суб'єктів медичних правовідносин, імідж лікаря.

Постреквізити: управління в охороні здоров'я, менеджмент в охороні здоров'я, управління маркетинговою діяльністю закладів охорони здоров'я.

Мета дисципліни: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі соціальної відповідальності медичного бізнесу та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

1. Засвоєння алгоритмів реалізації базових принципів соціальної відповідальності в діяльності медичного бізнесу.
2. Ідентифікація, аналіз і ранжування очікувань стейкхолдерів медичного бізнесу з позицій концепції соціальної відповідальності.
3. Набуття навиків розробки корпоративних кодексів для медичних закладів.
4. Збір і оцінка інформації для формування пропозицій і прийняття рішень щодо розробки та реалізації соціальних програм медичного закладу.
5. Вміння аналізувати соціальну звітність медичних закладів і готувати необхідну інформацію для її формування.
6. Засвоєння особливостей використання механізмів соціального підприємництва в медичному бізнесі.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основні поняття соціальної відповідальності як сучасного підходу до бізнесу, зокрема в медичних закладах;
- десять базових принципів соціально відповідальних компаній за Глобальним договором ООН;
- інституційні основи формування сучасних моделей соціальної відповідальності бізнесу, зокрема медичного бізнесу;
- основні концепції щодо типів етичних корпоративних кодексів як способів підвищення етичного рівня медичного закладу;
- основні поняття з управління соціальними програмами медичного бізнесу (внутрішні та зовнішні корпоративні соціальні програми);
- особливості благодійної та меценатської діяльності, спонсорства як

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

- специфічного різновиду реклами;
- завдання та функції соціальної звітності в рамках соціальної відповідальності медичного бізнесу;
- основні положення щодо соціального підприємництва як сучасного підходу до бізнесу, зокрема в медичному бізнесі;
- специфічні відмінності соціального підприємництва від благодійної діяльності.

Вміти:

- виявляти економічні переваги соціальної відповідальності та ідентифікувати нефінансові ризики, які безпосередньо пов'язані з соціальною відповідальністю медичного бізнесу;
- розробляти корпоративні кодекси для медичних закладів;
- розробляти та реалізовувати соціальні програми медичного закладу за різними аспектами;
- використовувати положення базових стандартів з підготовки соціальної звітності, зокрема для медичних закладів;
- використовувати вигоди застосування механізмів соціального підприємництва в медичному бізнесі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (16 годин); організації самостійної роботи здобувача (29 годин).

Методи навчання. словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Соціальні й моральні зобов'язання бізнесу: парадигма чотирьох рівнів відповідальності. Розуміння соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність як підхід до бізнесу: набір характеристик. Аргументи на користь соціальної відповідальності. Аргументи проти соціальної відповідальності.

Тема 2. Соціальна відповідальність в системі управління медичним бізнесом.

Три моделі соціальної відповідальності: американська; європейська (в т.ч. британська і скандинавська моделі); японська або азіатська. Інституційні основи формування сучасних моделей соціальної відповідальності. Термін «стейкхолдер» в широкому та вузькому сенсі. Групи стейкхолдерів.

Тема 3. Управління соціальними програмами в медичному бізнесі.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Пріоритети соціальної політики бізнесу. Соціальні програми. Управління корпоративними соціальними програмами (соціальною відповідальністю). Соціальні програми бізнесу: внутрішні та зовнішні корпоративні соціальні програми.

Практичні приклади соціальних програм медичних закладів.

Тема 4. Соціальна звітність та результативність соціальної відповідальності медичного бізнесу.

Стимули соціальної відповідальності в світі. Соціальна звітність у широкому розумінні. Корпоративний соціальний звіт. Соціальний (суспільний) аудит у широкому та вузькому розумінні. Соціальна звітність та соціальна відповідальність. Стандарти з підготовки соціальної звітності.

Тема 5. Соціальна відповідальність та соціальне підприємництво в медичному бізнесі.

Виникнення соціального підприємництва. Основні положення щодо соціального підприємництва в наукових дослідженнях. Соціальне підприємництво: основні підходи. Основні концепції соціального підприємництва. Основні ознаки соціального підприємництва.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Борщ В.І. Управлінський капітал в системі охорони здоров'я: теорія і методологія: дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / В.І. Борщ; Національний університет "Чернігівська політехніка". Чернігів, 2020. 529 с.
2. Інформаційні технології та інновації в економіці, управлінні проектами і програмами: монографія / за заг. ред. В.О. Тимофєєва, І.В. Чумаченко. Харків: ФОП Панов А.М., 2016. 404 с. / Ковалевська А.В., Кусик Н.Л. Розділ 2. Управління проектами та інформаційні технології. Підрозділ 2.3. Побудова моделі взаємодії зі стейкхолдерами. С. 297 – 306.
3. Корпоративна соціальна відповідальність: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів / Н.Л. Кусик, А.В. Ковалевська. Одеса – Харків: Видавництво «СІМ», 2014. 528 с.
4. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Одеса: ОНМедУ, 2022. ___ с. (українською та англійською мовами)
5. Моделювання процесів в економіці та управлінні проектами з використанням нових інформаційних технологій: монографія / за заг. ред. В.О. Тимофєєва, І.В. Чумаченко. Харків: ХНУРЕ, 2015. 245 с. / Ковалевська А.В., Кусик Н.Л., Таран Н.С. Розділ 1.13. Формування моделі соціально відповідальної діяльності компанії. С. 150 – 160.
6. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навчальний посібник /

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

- В.Г. Шутурмінський, Н.Л. Кусик, О.В. Рудінська. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с.
7. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: Монографія: у 2-х т. / за ред. Г.Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. Дніпропетровськ: Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий університет», 2014. Т. I. – 629 с. / Кусик Н.Л., Рудинская Е.В. Розділ 1. Соціальна відповідальність бізнесу, як основа сталого розвитку економіки. - Идентификация и методические подходы к оценке уровня социальной ответственности бизнеса. С. 316 – 324.
 8. Соціальна відповідальність як форма забезпечення сталого розвитку господарюючих систем: суспільство, галузь, підприємство: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Ніценка В.С., к.е.н., доц. Кусик Н.Л. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2017. 277 с.
 9. Формування сучасних механізмів розвитку інноваційної сфери економіки: монографія / [колектив авторів] за наук. ред. І.Ю. Швець. Сімферополь: Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, «ДІАЙП», 2013. 386 с. / Кусик Н.Л., Ковалевська А.В. Розділ 5 «Науково-методичне забезпечення інформаційно-аналітичної системи моніторингу, аналізу і оцінки інвестиційної ситуації», параграф 5.4 «Ефективність соціально відповідальної діяльності: взаємозв'язок із інвестиційним кліматом та привабливістю». С. 280 – 300.

Додаткова

1. Відповідальний маркетинг. Київ: Видавничий дім «АДЕ Ф-Україна», 2012. 40 с.
2. Впровадження корпоративної соціальної відповідальності в Україні. URL:: <https://www.srm-ukraine.org/ru/vprovadzheniya-korporativnoyi-socialnoyividprovidalnosti-v-ukrayini/>
3. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: [http://www.evdjournal.org/download/2017/3\(49\)/pdf/08-Gitis.pdf](http://www.evdjournal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf)
4. Клименко О.В. Державне регулювання медичної діяльності в Україні: генеза та тенденції розвитку: дис. ... докт. наук: 25.00.01 / Клименко Олена Вікторівна. Київ, 2016. 490 с.
5. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
6. Основи менеджменту і маркетингу в медицині: навчальний посібник / Єрошкіна Т.В., Татаровський О.П., Полішко Т.М., Борисенко С.С. Донецьк: РВВ ДНУ, 2012. 64 с.
7. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи: спеціалізоване видання / В.В. Лазоришинець, Н.О. Лісневська, Л.Я. Ковальчук та ін. Київ, 2014. 608 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

8. Офіційна сторінка Глобального Договору ООН. URL: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>
9. Політика та публічне управління у сфері охорони здоров'я: підручник / М.М. Білинська, Н.О. Васюк, Л.І. Жаліло та ін. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ, 2017. Т. 1. 284 с.
10. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми; письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання; тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на занятті

Відмінно «5»	<p>Здобувач бере активну участь у семінарському занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.</p> <p>Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.</p>
Добре «4»	<p>Здобувач бере участь у семінарському занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.</p>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

	<p>Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.</p>
Задовільно «3»	<p>Здобувач іноді бере участь в семінарському занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.</p> <p>Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.</p>
Незадовільно «2»	<p>Здобувач не бере участь у семінарському занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування не виконано.</p> <p>Ситуаційне завдання не виконано.</p>

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії: Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.